

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний вищий навчальний заклад
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ, ЕРГОТЕРАПІЯ»

Другого (магістерського) рівня
за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія
галузі знань 22 Охорона здоров'я
Кваліфікація: магістр фізичної терапії, ерготерапії
Спеціалізація: 227.1 Фізична терапія

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова вченої ради **Ігор ЦЕПЕНДА**

Протокол № 7 від 30 серпня 2021 року
Освітня програма вводиться в дію
з 1 вересня 2021 року

В.о. ректора **Ігор ЦЕПЕНДА**

Наказ № 80/06-14-С-І від 30 серпня 2021 року

м. Івано-Франківськ, 2021 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
Освітньо-професійної програми

ЗАПРОПОНОВАНО:

Гарант освітньої програми Едуард ЛАПКОВСЬКИЙ

Члени робочої групи

 Марія АРАВИЦЬКА

 Лілія ВОЙЧИШИН

 Едуард МАКАРЧУК

ВНЕСЕНО:

Кафедра фізичної терапії, ерготерапії

Протокол №10 від 20 травня 2021 року

Завідувач кафедри Едуард ЛАПКОВСЬКИЙ

ПОГОДЖЕНО:

Вченою радою факультету фізичного виховання і спорту

Протокол №10 від 30 червня 2021 року

Голова вченої ради Ярослав ЯЦІВ

НАДАНО ЧИННОСТІ

Наказ ректора №80/06-14-С-І від 30 серпня 2021 року

ВВЕДЕНО У ДІЮ

від 01 вересня 2021 року

Начальник Ірина СОЛОНЕЦЬ

Розроблено робочою групою в складі:

1. Лапковський Е.Й. – завідувач кафедри фізичної терапії, ерготерапії, доцент, кандидат медичних наук - голова, гарант ОП;
2. Аравіцька М.Г. - доцент кафедри фізичної терапії, ерготерапії, кандидат медичних наук;
3. Войчишин Л.І. - доцент кафедри фізичної терапії, ерготерапії, кандидат наук з фізичного виховання і спорту;
4. Макарчук Е. – здобувач вищої освіти ОР магістр спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія.

Рецензії відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. Міщук Василь Григорович, доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри Івано-Франківського національного медичного університету;
2. Тамазлик Сергій Іванович, завідувач фізіотерапевтичним відділенням КНП «ЦМКЛ ІФМР»;
3. Мельник Тарас Михайлович – генеральний директор КНП «Івано-Франківська обласна клінічна дитяча лікарня ІФОР»

Освітньо-професійна програма «Фізична терапія, ерготерапія» за другим магістерським рівнем вищої освіти галузі знань 22 Охорона здоров'я спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія» розроблена відповідно до Закону України «Про вищу освіту». Освітньо-професійна програма «Фізична терапія, ерготерапія» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти розроблена кафедрою фізичної терапії, ерготерапії (протокол № 9 від 10.04.2017 р.), та затверджена Вченою радою ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (Протокол № 4 від 26 квітня 2017 р.), введена в дію 26.04.2017 р.

Оновлення змісту ОП відбулося відповідно до запитів здобувачів вищої освіти та роботодавців, схвалено рішенням Вченої ради ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», протокол №7 від 30.08.2021, введена в дію з 01.09.2021 року (наказ ректора №80/06-14-С-І).

1. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 227 «Фізична терапія, ерготерапія»

1. Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» Факультет фізичного виховання і спорту
Рівень вищої освіти	Другий рівень вищої освіти (магістерський)
Ступінь вищої освіти	магістр
Галузь знань	22 – Охорона здоров'я
Спеціальність	227 Фізична терапія, ерготерапія
Спеціалізація	227.1 Фізична терапія
Форми здобуття освіти	Лише очна (денна) форма навчання. Не допускається підготовка здобувачів освітнього ступеня магістр за дистанційною чи заочною формою навчання
Освітня кваліфікація	Магістр фізичної терапії, ерготерапії за спеціалізацією 227.1 Фізична терапія
Кваліфікація в дипломі	ступінь вищої освіти Магістр спеціальність «Фізична терапія, ерготерапія», за спеціалізацією 227.1 «Фізична терапія».
Офіційна назва освітньої програми	Фізична терапія, ерготерапія
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, термін навчання – 1 рік 4 місяці. Обсяг освітньої програми магістра становить 90 кредитів ЄКТС, з яких: - більше 50% обсягу освітньої програми спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціалізацією; - 27 кредитів ЄКТС освітньо-професійної програми надано на забезпечення науково-дослідницької компоненти;
Цикл/рівень програми	НРК України – 7 рівень, FQ-EHEA – други цикл, EQF LLL – 7 рівень
Передумови	На навчання для здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності Фізична терапія, ерготерапія за спеціалізацією 227.1 Фізична терапія можуть вступати особи, які здобули освітній ступінь бакалавра, магістра, спеціаліста. Умови вступу відбуваються відповідно до Правил прийому Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
Мова викладання	Програма реалізується українською мовою
Термін дії освітньої програми	3 роки
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://nmv.pnu.edu.ua/mahistratura/227-fizyczna-terapiia-erhoterapiia/
2. Мета освітньої програми	
<p>Метою освітньо-професійної програми є підготовка фахівців у галузі охорони здоров'я, здатних здійснювати професійну діяльність фізичного терапевта, розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру.</p> <p>Це відповідає стратегічним цілям Університету, зокрема, у частині формування висококваліфікованих професіоналів шляхом органічного поєднання освітньої, наукової та інноваційної діяльності на засадах академічної доброчесності, забезпечення ефективного міжнародного правового співробітництва.</p>	

3. Характеристика освітньої програми

Предметна область	<p>Галузь знань – 22 Охорона здоров'я Спеціальність – 227 Фізична терапія, ерготерапія</p> <p>Об'єкти вивчення та діяльності – складні порушення рухових функцій та активності людини, їх корекція з метою відновлення повноцінної життєдіяльності відповідно до бажань і потреб людини в умовах навколишнього, соціального та культурного середовища.</p> <p>Цілі навчання: створення, реалізація та корекція індивідуальної програми фізичної терапії з метою покращення функціональних можливостей, підвищення рівня рухової активності та здоров'я осіб різного віку та можливостей; підготовка до науково-дослідної та викладацької діяльності.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: знання дисциплін професійної підготовки, основ наукових досліджень, іноземної мови (мов) в обов'язі, необхідному для вирішення складних професійно-прикладних, навчальних та науково-дослідницьких завдань.</p> <p>Методи та методики: обстеження та тестування функціональних можливостей пацієнта/клієнта; обробки інформації; планування, реалізації та корекції програм фізичної терапії; профілактики захворювань, ускладнень та функціональних порушень; проведення наукових досліджень; ведення наукової дискусії в усній та письмовій формах; викладацької діяльності.</p> <p>Інструменти та обладнання: пристрої, прилади та обладнання для контролю основних життєвих показників, обстеження та тестування функцій пацієнта/клієнта, реалізації програми фізичної терапії.</p>
Орієнтація освітньої програми	<p>Освітньо-професійна, прикладної спрямованості. Орієнтована на здобуття студентами загальних та спеціальних компетентностей для успішного здійснення професійної діяльності.</p> <p>Базується на інноваційних ідеях, даних науково-доказової медицини та практики у сфері фізичної терапії та ерготерапії, теоріях та інших результатах сучасних наукових досліджень у межах яких можлива подальша професійна та наукова кар'єра.</p>
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	<p>Основний акцент програми робиться на освіту та професійну підготовку у сфері фізичної терапії та ерготерапії, зокрема, в фізичній терапії, на забезпеченні розвитку професійних здібностей щодо самоорганізації, вміння самонавчатись, розвитку аналітичного мислення, прийняття обґрунтованих рішень, здійснення оцінки та забезпечення якості виконаних робіт</p> <p>Ключові слова: фізична терапія, реабілітація, обстеження, втручання</p>
Особливості програми	<p>ОП спрямована на підготовку фахівців до професійної діяльності у сфері «регульованих професій», а тому є типовою для спеціальності Фізична терапія, ерготерапія. Засвоєння здобувачами освітнього ступеня магістра за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія спеціальних (фахових) компетентностей здійснюється на клінічних базах закладу освіти відповідного профілю, відповідно до навчальних планів. Клінічні практики/клінічне навчання проводяться у спеціалізованих підрозділах із залученням профільних фізичних терапевтів та ерготерапевтів. Професійна підготовка на клінічних базах повинна враховувати специфіку кожної дисципліни та, з метою засвоєння фахових компетенцій, обов'язково передбачати використання симуляційних методів навчання, роботу із застосуванням відповідного обладнання та безпосередню роботу з пацієнтом клієнтом;</p> <p>Проходження кожної клінічної практики/ клінічного навчання у повному обсязі є обов'язковим. Для забезпечення клінічних практик необхідно укласти договори про співробітництво із закладами охорони здоров'я, соціального захисту тощо, що надають реабілітаційну допомогу в гострому, післягострому та довготривалому періодах.</p>

	Освітньо-професійна програма орієнтована на здобуття здобувачами вищої освіти загальних та спеціальних компетентностей у сфері фізичної терапії, ерготерапії. Значна увага приділяється формуванню soft skills необхідних для здійснення професійної діяльності.
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Випускники спроможні обіймати посади: 222.9 Фізичний терапевт та інші посади, кваліфікаційні вимоги яких передбачають наявність ступеня магістра, у суб'єктах господарювання та не мають специфічних вимог.
Академічні права випускників	Випускники мають право продовжити навчання на третьому рівні вищої освіти для здобуття кваліфікації доктора філософії та набувати додаткові кваліфікації у системі освіти дорослих
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Програмою передбачено: студентоцентроване навчання, компетентісний підхід, самонавчання, партнерства науково-педагогічних працівників і студентів, інтеграції навчальної та наукової діяльності, практичну підготовку, проблемно-орієнтоване навчання. Викладання проводиться у формі: лекцій-дискусій; семінарських занять, практичних та лабораторних занять, на яких вирішуються практичні кейси; консультацій з викладачами; самостійної роботи на основі підручників, навчально-методичних посібників, хрестоматій до навчальних дисциплін. Практичні навички набуваються під час проходження клінічних практик, клінічного навчання; організації майстер-класів, круглих столів, залучення студентів до участі в проектних роботах, конкурсах, олімпіадах та науково-дослідних заходах. Удосконалення компетенцій здобувачів вищої освіти досягається залученням до проведення навчальних занять кваліфікованих практикуючих фахівців. Організаційні форми навчання: колективне та інтегративне навчання тощо. Технології навчання: пасивні (пояснювально-ілюстративні); активні (проблемні, інтерактивні, проектні, інформаційно-комп'ютерні саморозвиваючі, позиційне та контекстне навчання, технологія співпраці) тощо.
Оцінювання	Система оцінювання студентських досягнень здійснюється на основі накопичувальної системи оцінювання знань за 100-бальною шкалою. Види контролю: поточний, тематичний, періодичний, підсумковий, самоконтроль. Форми контролю: усне та письмове опитування, тестування, мультимедійні презентації, есе, іспити, заліки, захист звітів про проходження практик, атестація випускників. Атестація здійснюється у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту та публічного захисту кваліфікаційної роботи.
6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	
ІК. Фізичний терапевт здатний вирішувати складні спеціалізовані задачі та проблеми, пов'язані з порушеннями функції органів та систем, провадити наукову та навчальну діяльність із застосуванням положень, теорій і методів медико-біологічних, педагогічних, соціальних наук та фізичної терапії в умовах комплексності та невизначеності.	
Загальні компетентності (ЗК)	
Магістр фізичної терапії, ерготерапії повинен мати: ЗК 1. Здатність до аналізу медичних, соціальних та особистісних проблем на основі біопсихосоціальної моделі обмежень життєдіяльності (МКФ).	

ЗК 2. Здатність виявляти, формулювати і вирішувати проблеми пацієнта/клієнта, застосовуючи у практичній діяльності базові знання, клінічне та рефлексивне мислення.

ЗК 3. Здатність оцінювати, критично обговорювати та застосовувати результати наукових досліджень у практичній діяльності.

ЗК 4. Здатність проводити наукові дослідження відповідного рівня, публікувати результати в українських та міжнародних наукових виданнях.

ЗК 5. Здатність генерувати нові ідеї, брати участь у інноваційних проектах для вирішення клінічних, наукових та освітніх завдань.

ЗК 6. Здатність працювати автономно, проявляти наполегливість та відповідальність щодо поставлених завдань і обов'язків.

ЗК 7. Здатність ефективно працювати у складі мультидисциплінарної команди.

ЗК 8. Здатність до ефективного письмового та усного професійного міжособистісного спілкування з клієнтами, членами мультидисциплінарної команди, фахівцями охорони здоров'я, соціальної та освітньої галузей.

ЗК 9. Здатність адаптовуватися та знаходити оптимальне рішення у нових ситуаціях, співпрацюючи з пацієнтом/клієнтом і членами мультидисциплінарної команди.

ЗК 10. Здатність обирати методи діяльності з позиції їх релевантності, валідності, надійності та планувати технології їх реалізації.

ЗК 11. Здатність керувати, мотивувати людей рухатися до спільної мети, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 12. Здатність діяти згідно професійного Етичного Кодексу фізичного терапевта або ерготерапевта та цінувати індивідуальні та культурні відмінності між пацієнтами/клієнтами, членами мультидисциплінарної команди.

ЗК 13. Здатність здійснювати освітню діяльність.

ЗК 14. Здатність виконувати експертну роль з питань професійної ідентичності та компетентності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК). Спеціалізація 227.1 Фізична терапія

Фізичний терапевт повинен мати:

СК 01. Здатність розуміти складні патологічні процеси та порушення, які піддаються корекції заходами фізичної терапії.

СК 02. Здатність розуміти клінічний діагноз пацієнта/ клієнта, перебіг захворювання, принципи та характер лікування.

СК 03. Здатність проводити фізичну терапію осіб різного віку, нозологічних та професійних груп при складних прогресуючих та мультисистемних порушеннях (додаток 2).

СК 04. Здатність аналізувати, вибирати і трактувати отриману від колег інформацію.

СК 05. Здатність обстежувати та визначати функціональний стан, рівень фізичного розвитку, рухові та інші порушення осіб різного віку, нозологічних та професійних груп із складною прогресуючою та мультисистемною патологією.

СК 06. Здатність допомагати пацієнту/клієнту зрозуміти, сформулювати та реалізувати власні потреби.

СК 07. Здатність прогнозувати результати фізичної терапії, формулювати цілі, складати, обговорювати та пояснювати програму фізичної терапії, або компоненти індивідуальної програми реабілітації, які стосуються фізичної терапії.

СК 08. Здатність визначати оптимальний рівень терапевтичного навантаження, контролювати тривалість та інтенсивність реабілітаційних заходів для забезпечення їх відповідності стану здоров'я, функціональним можливостям пацієнта/клієнта.

СК 09. Здатність контролювати стан пацієнта/клієнта зі складними та мультисистемними порушеннями відповідними засобами й методами (Додаток 1).

СК 10. Здатність до ведення фахової документації.

СК 11. Здатність впроваджувати сучасні наукові дані у практичну діяльність.

- СК 12. Здатність брати участь у навчальних програмах як клінічний керівник/методист навчальних практик.
- СК 13. Здатність здійснювати менеджмент у фізичній терапії, керувати роботою асистентів та помічників.
- СК 14. Здатність діяти самостійно в умовах професійної ізоляції.
- СК 15. Здатність здійснювати підприємницьку діяльність у фізичній терапії.

**7. Результати навчання
(програмні результати навчання, спеціалізація 227.1 Фізична терапія)**

ПР 01. Демонструвати знання біопсихосоціальної моделі обмежень життєдіяльності та уміння аналізувати медичні, соціальні та особистісні проблеми пацієнта/клієнта:

- розуміти постійний зв'язок і взаємовплив фізичної, когнітивної, емоційної, соціальної та культурної сфер людського життя;
- вміти трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП);
- здатність розуміти етіологію, патогенез та саногенез при складній прогресуючій та мультисистемній патології у контексті практичної діяльності у фізичній терапії;
- вміти аналізувати та враховувати вплив соціальних та особистісних чинників на рухову активність пацієнта/клієнта;

ПР 02. Демонструвати вміння аналізувати, вибирати і трактувати отриману від колег інформацію:

- вміти аналізувати інформацію від лікаря та з історії хвороби;
- вміти аналізувати інформацію від інших фізичних терапевтів та фахівців, залучених до реабілітації.

ПР 03. Демонструвати здатність проводити фізичну терапію пацієнтів/ клієнтів різного віку зі складними патологічними процесами та порушеннями:

- проводити фізичну терапію немовлят, дітей, підлітків, пацієнтів/клієнтів зрілого та літнього віку.
- проводити фізичну терапію пацієнтів/клієнтів з різними нозологіями (Додаток 2);
- застосовувати заходи фізичної терапії при складних прогресуючих та мультисистемних порушеннях;
- проводити фізичну терапію пацієнтів/клієнтів різних професійних груп з різними умовами праці.

ПР 04. Демонструвати здатність знаходити, вибирати, оцінювати, обговорювати та застосовувати результати наукових досліджень у клінічній, науковій, освітній та адміністративній діяльності:

- формулювати пошуковий запит, працювати з первинними та вторинними базами даних;
- коректувати свою практичну діяльність згідно практики заснованій на доказах;
- порівнювати нові данні із загальноприйнятими підходами до фізичної терапії;
- застосовувати нові науково-доказові дані, діючи у межах затверджених клінічних настанов/протоколів;
- формувати зміст освітнього процесу в залежності від нових науково-доказових даних.

ПР 05. Демонструвати вміння визначати функціональний стан осіб різного віку, нозологічних та професійних груп із складною прогресуючою та мультисистемною патологією.

ПР 06. Проводити опитування пацієнта/клієнта для визначення порушень функції, активності та участі:

- збирати дані про скарги пацієнта, анамнез хвороби, анамнез життя (включно з професійним анамнезом);
- збирати інформацію про загальний стан пацієнта (стан свідомості, конституція) та зовнішній вигляд;
- визначати особливості рухової активності пацієнта до травми чи захворювання;

- визначати особливості виникнення та динаміки симптомів;
- виявляти зв'язок між особливостями рухової активності пацієнта/клієнта та скаргами і симптомами;

ПР 07. Демонструвати уміння визначати рівень психомоторного та фізичного розвитку людини.

ПР 08. Демонструвати уміння виконувати обстеження пацієнтів/клієнтів різних нозологічних груп та при складній прогресуючій і мультисистемній патології, використовуючи відповідний інструментарій (Додаток 1):

- враховувати протипокази та застереження до проведення обстеження залежно від стану пацієнта та характеру проведеного лікування;
- безпечно та ефективно використовувати методи, обладнання й інструменти для визначення та вимірювання змін на рівні структури та тіла діяльності та участі (Додаток 1);
- пояснювати пацієнту/клієнту суть обстеження та попереджати про можливі реакції;
- визначати ступінь контролю за рухом;
- проводити аналіз нормальної та патологічної ходи;
- застосовувати тести та модифіковані шкали для оцінки сили м'язів, спастичності, когнітивних функцій, рухової функції, рухової активності, побутових можливостей та функціональної незалежності;
- збирати та проводити аналіз результатів;
- виявляти основні симптоми, синдроми та порушення серцево-судинної та дихальної, нервової систем і опорно-рухового апарату (Додаток 2).

ПР 09. Демонструвати уміння спілкування з пацієнтом/клієнтом, проводити опитування пацієнта/клієнта для визначення його потреб та очікувань щодо його рухової активності та очікуваних результатів фізичної терапії:

- пояснити ефективність вправ та змін оточення для відновлення і підтримки здоров'я;
- пояснити необхідність профілактичних заходів фізичної терапії.

ПР 10. Демонструвати уміння прогнозувати результати фізичної терапії пацієнтів/клієнтів різних нозологічних груп та при складній прогресуючій та мультисистемній патології:

- визначати доцільність проведення фізичної терапії;
- вміти визначати цільовий/очікуваний рівень результатів втручання таких як відновлення, підтримка, формування компенсацій, сповільнення втрати, профілактика вторинних ускладнень;
- визначати пріоритетність застосування заходів фізичної терапії при складній прогресуючій та мультисистемній патології.

ПР 11. Демонструвати уміння встановлювати цілі втручання:

- визначати наявні ресурси;
- формулювати цілі для реалізації потреб пацієнта/клієнта;
- узгоджувати цілі фізичної терапії з цілями лікувальним процесом;
- визначати пріоритетні цілі втручання.

ПР 12. Демонструвати уміння розробляти технологію втручання

- обирати та узгоджувати відповідні методи, засоби та форми фізичної терапії для досягнення встановлених цілей;
- обирати методи, засоби та форми фізичної терапії, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність.
- надати пацієнтам/клієнтам програму для самостійного виконання.

ПР 13. Демонструвати уміння реалізовувати індивідуальні програми фізичної терапії відповідно до наявних ресурсів і оточення.

- уміння використовувати наявні та мобілізувати нові ресурси;
- дотримуватись клінічного обґрунтування при досягненні цілі;
- уміння адаптовувати практичну діяльність до змінних умов;
- демонструвати здатність до пацієнтоцентричної практичної діяльності за узгодженням із пацієнтом/клієнтом, його родиною/опікунами, членами мультидисциплінарної команди згідно нормативно-правових вимог та норм професійної етики.
- розуміти процеси, які відбуваються в організмі пацієнта/клієнта під час руху, використовувати ці знання з метою розвитку або відновлення рухових функцій (фізичних якостей, умінь та навичок);
- демонструвати уміння здійснювати заходи фізичної терапії для корекції порушень структури/функцій організму, активності та участі (Додаток 2);
- пояснювати та демонструвати виконання терапевтичних вправ/дій, налагоджувати зворотній зв'язок з пацієнтом/клієнтом, за потреби коректувати та перефразувати інструкції;
- навчати пацієнта/клієнта самоконтролю;
- навчати пацієнта/клієнта застосувати принципи безпечної самостійної діяльності чи самоогляду, у період між терапевтичними заходами;

ПР 14. Демонструвати уміння здійснювати етапний, поточний та оперативний контроль стану пацієнта/клієнта, аналізувати результати виконання програм фізичної терапії:

- виявляти, підбирати, безпечно та ефективно використовувати обладнання для контролю основних життєвих показників пацієнта, методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму (Додаток 1), активності та участі;
- дотримуватись стандартів під час вимірювання результатів;
- враховувати дані самоконтролю пацієнта/клієнта;
- визначати терапевтичний вплив реабілітаційних заходів;
- визначати оптимальний рівень терапевтичного навантаження;
- інформувати пацієнта/клієнта про результати втручання;
- визначати ставлення пацієнта/клієнта до результатів втручання;

ПР 15. Демонструвати уміння коректувати хід виконання програми фізичної терапії на основі аналізу запланованих та досягнутих результатів.

- регулювати частоту занять, тривалість та інтенсивність реабілітаційних заходів;
- змінювати за потреби засоби, методи та форми фізичної терапії;
- коригувати рухову активність пацієнта/клієнта відповідно до його згоди;
- спільно з пацієнтом/клієнтом координувати реалізацію реабілітаційного плану;
- виконати оцінювання ефективності самостійної діяльності пацієнта/клієнта;
- спільно з пацієнтом/клієнтом приймати рішення про тимчасове припинення або завершення втручання.

ПР 16. Постійно дотримуватись безпеки для практикуючого фахівця та пацієнта/клієнта:

- сприймати особливості середовища та право на приватне життя і конфіденційність;
- виявляти фактичний і потенційний ризик, небезпеку та відповідним чином реагувати на неї;
- узагальнювати усі результати обстеження і складати відповідний план професійних дій, враховуючи усі заходи безпеки та протипокази щодо кожної дії;
- виявляти готовність, у разі невизначеності, звертатися по допомогу чи скеровувати пацієнта/клієнта до іншого фахівця сфери охорони здоров'я.

ПР 17. Демонструвати уміння проводити самостійну практичну діяльність:

- ідентифікувати межі власної професійної діяльності;
- демонструвати відповідальність за власні професійні рішення та дії;
- ідентифікувати ролі та обов'язки інших фахівців сфери охорони здоров'я;
- приймати найкращі можливі рішення, виходячи з принципу науково доказової діяльності;
- демонструвати готовність у разі невизначеності звертатися по допомогу до іншого фахівця;

- демонструвати готовність бути відповідальним за наслідки професійної діяльності перед суспільством та іншим фахівцями.

ПР 18. Демонструвати уміння вербального і невербального спілкування з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді:

- враховувати чинники, які можуть впливати на ефективність спілкування;
- визначати і інтерпретувати невербальні методи спілкування;
- демонструвати навички уважного слухача та вміння правильно поставити запитання;
- демонструвати професійне та зрозуміле спілкування з пацієнтом/ клієнтом, опікунами, членами сім'ї, близькими та усіма учасниками реабілітаційного процесу;
- перевіряти чи пацієнт/клієнт розуміє надану інформацію;
- вибрати відповідні методи спілкування враховуючи особливості стану конкретного пацієнта/клієнта;
- дотримуватися спілкування з пацієнтом/клієнтом, між пацієнтом/клієнтом та іншими особами, враховувати культурні та мовні особливості;
- демонструвати навички усного та письмового спілкування іноземною мовою (мовами) у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом;
- дотримуватися етики ділового спілкування; складати різні види документів, у тому числі іноземною мовою (мовами);
- визначити, якою мовою пацієнт/клієнт володіє найкраще;
- використовувати термінологію і пояснення прийнятні для культури, віку і статі пацієнта/клієнта та його опікунів/родичів;
- опрацьовувати і записувати отриману інформацію належним чином.

ПР 19. Демонструвати уміння проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп.

ПР 20. Здатність брати участь у навчальних програмах як клінічний керівник/методист навчальних практик.

ПР 21. Демонструвати уміння здійснювати викладацьку діяльність:

- демонструвати, пропагувати і сприяти здоровому способу життя;
- застосовувати навчальні принципи у практичній діяльності;
- визначати і розуміти навчальні принципи;
- обговорювати такі навчальні принципи, як визначення стилю навчання, індивідуальні та групові заняття, рефлексивні заняття, зорієнтовані на мету, зорієнтовані на студента, надавання і отримання відгуків;
- розробляти навчальний план, який включатиме посилання на сучасні наукові дослідження;
- розробити засоби оцінки;
- вибирати навчальні ресурси, планувати і проводити навчання відповідно до потреб пацієнта/клієнта та особливостей середовища;
- виявляти індивідуального користувача або групу користувачів;
- оцінити потреби пацієнта/клієнта для того, щоб вибрати належні ресурси і оточення;
- вибирати належний метод надання послуг, залежно від потреб пацієнта/клієнта чи розміру групи;
- виявляти існуючі ресурси або створювати науково доказові ресурси;
- організувати приміщення, необхідне обладнання та забезпечити інформацією;
- визначити навчальні завдання, змістове наповнення курсу та вибрати рівень розуміння;
- написати навчальну мету та завдання і спланувати формат та послідовність навчальних занять для кращого засвоєння матеріалу;
- проводити заплановані навчальні заняття;
- пояснювати інформацію у найбільш ефективний спосіб;

- оцінити результати навчання та, при потребі, здійснити її корекцію;
- підготувати форми оцінювання;
- заохочувати слухачів висловлювати свої відгуки;
- аналізувати відгуки;
- адаптувати навчальний план;
- повторно оцінювати новий навчальний план;
- використовувати відповідну форму навчання;
- пристосовувати навчальне середовище до культурних, вікових, гендерних та індивідуальних чи сімейних особливостей пацієнтів/клієнтів;
- користуватися термінологією та мовою, що відповідає культурним, віковим, гендерним та індивідуальним чи сімейним особливостям пацієнтів/клієнтів;
- сприяти використанню перекладу та письмової інформації, представленої відповідною мовою.

ПР 22. Демонструвати професійний розвиток та планувати його:

- демонструвати вміння оцінювати себе критично;
- демонструвати вміння представити і оцінити власний досвід, а також визначити навчальні завдання;
- демонструвати поглиблення базових знань з допомогою самоосвіти;
- розробляти та удосконалювати план безперервного професійного розвитку;
- вдосконалювати знання і досвід в процесі вивчення досвіду колег та свого власного, брати участь у вивченні досвіду колег;
- вносити необхідні зміни в свою діяльність відповідно до результатів оцінювання.

ПР 23. Демонструвати вміння здійснювати науково дослідну діяльність:

- знайти, аналізувати та використовувати необхідну фахову інформацію;
- застосовувати пошуковий процес;
- розробляти і модифікувати пошукові стратегії;
- вибирати доступні ресурси, такі, як електронні бази даних;
- пояснювати різні методи статистичного аналізу стосовно різних форм дослідження;
- пояснювати можливі етичні наслідки та вимоги під час досліджень у сфері охорони здоров'я.
- розуміти процес критичного аналізу;
- демонструвати використання критичного підходу під час процесу інтерпретації;
- знайти відповідні критерії для оцінки якості різного типу літератури;
- демонструвати знання основи біо-медичних статистичних даних;
- критично аналізувати належний підбір наукових праць;
- демонструвати розуміння методів дослідження та вміння доповідати у науковому форматі;
- описувати відповідні методи дослідження, які можуть використовуватися для вивчення різноманітних дослідницьких питань;
- розуміти базові цінності різних дослідницьких парадигм для досліджень у фізичній терапії;
- демонструвати базове розуміння процесів дослідження;
- описувати основні елементи форм досліджень;
- описувати різні методи збору даних;
- розуміти етичні норми дослідницького процесу, включаючи поняття згоди і неприпустимості плагіату;
- використовувати належний формат, виходячи з методу наукового дослідження;
- використовувати стандартизований формат ведення записів;
- застосовувати цитування при використанні відомого наукового методу;
- демонструвати здібності синтезувати інформацію, отриману з кількох джерел;
- демонструвати вміння представляти дані наукових досліджень, використовуючи різноманітні методи презентації різним категоріям слухачів;
- інтегрувати сучасні наукові дані у практичну діяльність;
- критично аналізувати існуючу практику фізичної терапії, посилаючись на сучасну наукову літературу;
- обґрунтовувати практичну діяльність фізичної терапії, посилаючись на сучасні наукові дослідження;

- обговорити принципи науково обґрунтованого навчання, критичного аналізу і синтезу літератури та думки експертів і використання усіх найкращих сучасних надбань у роботі з пацієнтом/клієнтом;
- пояснити процеси клінічного обґрунтування для підтвердження обраного підходу фізичної терапії;
- обґрунтовувати обраний підхід фізичної терапії;
- посилаючись на сучасні наукові дослідження;
- брати участь у презентаціях та аналізах наукових досліджень;
- аргументувати доцільність науково обґрунтованого навчання.

ПР 24. Дотримуватись основних юридичних та етичних вимог, провадити діяльність зі згоди пацієнта/клієнта:

- слідувати законодавчим актам, що стосуються фахівців сфери охорони здоров'я України;
- дотримуватись меж загальної сфери професійної діяльності;
- дотримуватись Етичного Кодексу фізичного терапевта;
- діяти згідно власних професійних рішень;
- вести записи результатів фізичної терапії;
- використовувати лише ті аббревіатури і термінологію, яка є прийнятною для даної установи;
- проявляти повагу до пацієнта/ клієнта;
- проявляти емпатію;
- дотримуватись ефективного спілкування;
- дотримуватись медичного права;
- розуміти необхідність отримання згоди як з боку пацієнта/клієнта, так і з боку надавача послуг;
- розуміти принципи отримання згоди, у випадках, коли пацієнт/клієнт є недостатньо компетентним, або не спроможний дати згоду;
- повідомляти пацієнту/клієнту інформацію про кожну процедуру, що виконується;
- отримувати і записувати згоду пацієнта/клієнта на проведення кожної процедури;
- сприймати та поважати потребу пацієнта/клієнта у спілкуванні;
- сприймати та поважати культурні відмінності;
- обговорювати вплив культури на можливості проведення фізичної терапії.

8. Ресурсне забезпечення реалізації програми

<p>Кадрове забезпечення</p>	<p>Кадрове забезпечення підготовки магістрів спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія реалізується відповідно до кількісних та якісних показників, що відповідають вимогам Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності у сфері вищої та післядипломної освіти для осіб з вищою освітою.</p> <p>Пріоритети підвищення кваліфікації викладацького складу: використання результатів наукових досліджень в освітньому процесі; система рейтингового оцінювання професорсько-викладацького складу; участь у міжнародних методичних і наукових семінарах, конференціях, симпозіумах; висвітлення наукових і методичних результатів та досягнень у фахових міжнародних наукометричних виданнях; відповідність рівня кваліфікації кандидатів на посади викладачів посадовим вимогам; установлення мінімальних вимог до наукових здобутків кандидатів на посади викладачів. В процесі організації навчання здобувачів за ОП «Фізична терапія, ерготерапія» залучаються фізичні терапевти-практики.</p>
<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p>Матеріально-технічне забезпечення та соціальна інфраструктура університету в повному обсязі відповідає чинним Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності закладів освіти.</p> <p>Для проведення практичних і лабораторних робіт, інформаційного пошуку та обробки результатів наявний спеціалізований комп'ютерний клас з необхідним програмним забезпеченням та необмеженим відкритим доступом до Інтернет-мережі.</p> <p>Читальний зал бібліотеки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника обладнаний достатньою кількістю комп'ютерних місць, завдяки чому здобувачі вищої освіти мають безперешкодний доступ до</p>

	<p>локальної мережі, яка містить близько трьох тисяч книг в електронному вигляді.</p> <p>Виробничі практики студенти проходять на базах практик, з якими укладені угоди про співпрацю.</p> <p>Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура.</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Університет має власний веб-сайт за адресою https://pnu.edu.ua/, на якому розміщено інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти.</p> <p>Навчально-методичне забезпечення передбачає наявність розроблених для кожної дисципліни силабусів, а також програм практичної підготовки за спеціальністю. В наявності завдання для самостійної роботи студентів.</p> <p>Критерії оцінювання знань та вмінь студентів розроблено для поточного, семестрового та підсумкового контролю з кожної освітньої компоненти навчальної дисципліни за спеціальністю.</p> <p>Навчальний процес підготовки здобувачів вищої освіти забезпечений методичними та інформаційними матеріалами в достатньому обсязі відносно нормативних потреб, а також наявністю онлайн-бібліотеки ПНУ, електронних навчально-методичних видань у вигляді збірників («хрестоматій») дисциплін, репозитарію ПНУ та розроблених дистанційних курсів.</p>
9. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>Здійснюється на основі укладання договорів про академічну кредитну мобільність із закладами вищої освіти України. Допускається перезарахування кредитів, отриманих у інших університетах України, за умови відповідності набутих компетентностей.</p>
Міжнародна кредитна мобільність	<p>Здійснюється на основі укладання угод про академічну кредитну мобільність із закладами вищої освіти інших країн. У рамках програми ЄС Еразмус+, Жан Моне на основі двосторонніх договорів між Прикарпатським національним університетом імені Василя Стефаника та навчальними закладами країн-партнерів.</p>
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	<p>Відповідно до нормативно-правових документів та Правил прийому до Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженими Вченою радою університету.</p>

2. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

Перелік компонент освітньо-професійної програми «Міжнародне та європейське право»				
Код н/д	Компоненти освітньо-професійної програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Семестр	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4	5
Обов'язкові компоненти ОП				
ОК 1	Методологія та організація наукових досліджень у галузі охорони здоров'я	3	1	залік
ОК 2	Організація охорони здоров'я	3	2	екзамен
ОК 3	Сучасні інформаційні технології в охороні здоров'я	3	2	залік
ОК 4	Іноземна мова (професійного спілкування)	3	3	залік
ОК 5	Фізична терапія при захворюваннях внутрішніх органів	3	2	екзамен
ОК 6	Фізична терапія в кардіології	3	1	екзамен
ОК 7	Фізична терапія в пульмонології	3	1	екзамен
ОК 8	Фізична терапія при захворюваннях ОРА	3	1	екзамен
ОК 9	Фізична терапія при захворюваннях НС	3	1	екзамен
ОК 10	Ортезування і протезування	3	2	екзамен
ОК 11	Фізична терапія пацієнтів різних вікових та професійних груп	6	2, 3	залік, екзамен
ОК 12	Клінічна реабілітаційна практика (ЛПЗ)	6	2	залік
ОК 13	Клінічна реабілітаційна практика (ЛПЗ)	6	3	залік
ОК 14	Підготовка магістерської роботи (науково-дослідна практика)	15	1, 2, 3	
Вибіркові компоненти ОП				
Дисципліни вільного вибору студента				
ВК 15	Вибіркова дисципліна 1	3	3	екзамен
ВК 16	Вибіркова дисципліна 2	3	2	екзамен
ВК 17	Вибіркова дисципліна 3	3	3	залік
ВК 18	Вибіркова дисципліна 4	3	1	залік
ВК 19	Вибіркова дисципліна 5	6	3	екзамен
ВК 20	Вибіркова дисципліна 6	3	1	залік
ВК 21	Вибіркова дисципліна 7	3	1	залік

Загальний обсяг вибіркового компонента		24		
ОК 22	Атестація (ЄДКІ: I етап - Крок 2)	1	3	
ОК 23	Атестація (захист кваліфікаційної роботи)	1	3	
ОК 24	Атестація (ЄДКІ: II етап - ОСП (К)I)	1	3	
Загальний обсяг обов'язкових компонентів		66		
Загальний обсяг освітньо-професійної програми		90		

3. ФОРМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

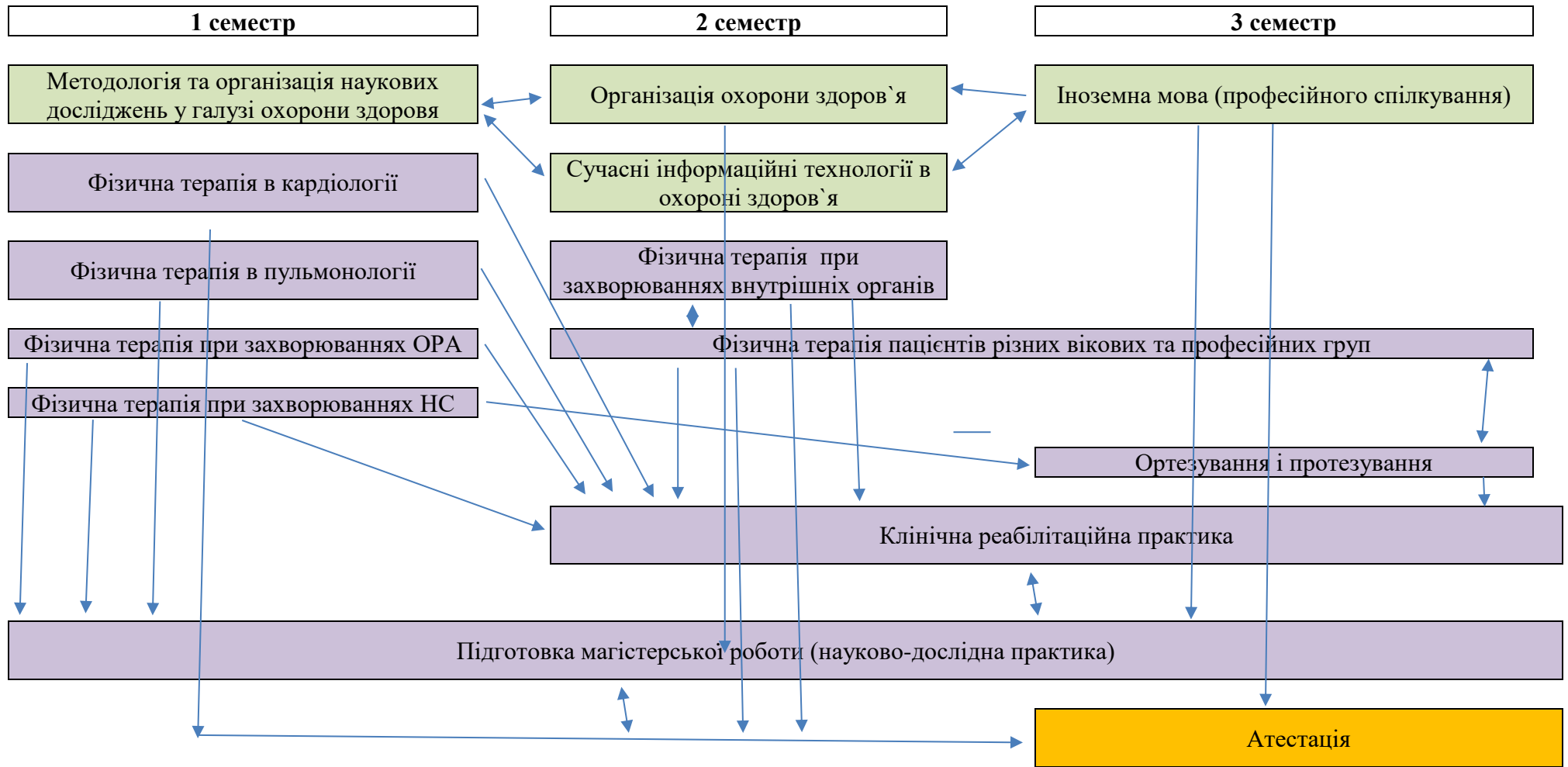
Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здійснюється у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту та публічного захисту кваліфікаційної роботи
Вимоги до єдиного державного кваліфікаційного іспиту	Єдиний державний кваліфікаційний іспит здійснюється відповідно до Порядку, визначеного Кабінетом Міністрів України для здобувачів ступеня вищої освіти магістр за спеціальностями галузі знань «22 Охорона здоров'я».
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Кваліфікаційна робота має передбачати розв'язання задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері фізичної терапії або ерготерапії. Кваліфікаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації.

Гарант освітньої програми

Едуард ЛАПКОВСЬКИЙ

Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми «Фізична терапія, ерготерапія»

4. МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ, ЕРГОТЕРАПІЯ

	OK1	OK2	OK3	OK4	OK5	OK6	OK7	OK8	OK9	OK10	OK11	OK12	OK13	OK14	BK15	BK16	BK17	BK18	BK19	BK20	BK21	OK22	OK23	OK24	
ЗК01	+				+	+	+	+	+		+						+								
ЗК02													+	+											
ЗК03	+		+											+											
ЗК04	+												+	+	+										
ЗК05														+			+		+						
ЗК06					+	+	+	+	+		+														
ЗК07												+	+												
ЗК08	+	+		+	+	+	+	+	+		+					+	+	+		+	+				
ЗК09					+	+	+	+	+		+					+	+	+		+	+				
ЗК10											+														
ЗК11		+									+														
ЗК12															+				+						
ЗК13			+																+						
ЗК14															+								+	+	+
СК01					+	+	+	+	+		+														
СК02					+	+	+	+	+		+					+	+	+			+				
СК03											+														
СК04															+				+						
СК05					+	+	+	+	+							+	+	+			+				
СК06												+	+												
СК07					+	+	+	+	+																
СК08												+	+												
СК09											+														
СК10												+	+	+											
СК11	+													+											
СК12												+	+						+						
СК13		+										+	+												
СК14		+		+																					

Гарант освітньої програми

Едуард ЛАПКОВСЬКИЙ

4. МАТРИЦЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ (ПРН) ВІДПОВІДНИМ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

	ОК1	ОК2	ОК3	ОК4	ОК5	ОК6	ОК7	ОК8	ОК9	ОК10	ОК11	ОК12	ОК13	ОК14	ВК15	ВК16	ВК17	ВК18	ВК19	ВК20	ВК21	ОК22	ОК23	ОК24
ПР01															+		+							
ПР02			+												+				+			+		
ПР03					+	+	+	+	+		+					+	+	+			+	+		
ПР04	+	+	+												+							+		
ПР05												+	+				+						+	
ПР06												+	+		+									
ПР07								+	+						+								+	
ПР08					+	+	+	+	+		+					+	+	+			+			
ПР09															+									
ПР10					+	+	+	+	+		+													
ПР11										+		+	+								+		+	+
ПР12																						+	+	+
ПР13					+	+	+	+	+		+					+	+	+					+	+
ПР14												+	+										+	+
ПР15												+	+										+	
ПР16		+														+								
ПР17												+	+											
ПР18				+											+								+	+
ПР19												+	+		+									
ПР20												+	+											
ПР21	+		+																			+		
ПР22	+	+	+											+										
ПР23	+	+	+	+										+										
ПР24												+	+							+				

Гарант освітньої програми

Едуард ЛАПКОВСЬКИЙ

Додаткові вимоги до організації освітнього процесу для освітніх програм з підготовки фахівців для професій, для яких запроваджене додаткове регулювання

Компоненти обстеження та контролю стану пацієнта/клієнта фізичним терапевтом при порушеннях наступних систем:

1. Серцево-судинна та дихальна системи

Симптоми, синдроми та порушення:

- кашель
- задишка
- запаморочення
- приступ ядухи
- біль
- включення у роботу допоміжних дихальних м'язів
- тахікардія
- ціаноз
- набряк
- аритмія
- посилене серцебиття
- ослаблене дихання
- жорстке дихання, патологічне бронхіальне дихання
- крепітація, хрипи, шум тертя плеври
- коробковий перкуторний звук
- тупий (притуплений) перкуторний звук
- тимпанічний перкуторний звук
- катаральні зміни
- підвищення кров'яного тиску
- зниження кров'яного тиску
- синдром дихальної недостатності
- синдром серцевої недостатності
- бронхообструктивний синдром
- загально інтоксикаційний синдром
- бронхо-легенево-плевральний синдром
- легеневе серце
- накопичення повітря у плевральній порожнині
- накопичення ексудату у плевральній порожнині
- плевральні спайки
- спадання легеневої тканини
- фіброз, склероз
- деструктивні зміни бронхів/легеневої тканини
- гіпер- гіпотонічний криз
- аритмії серця

Засоби та методи обстеження у фізичній терапії:

- опитування
- спостереження
- антропометрія
- пальпація
- перкусія
- аускультация
- функціональні тести

- спірографія
- пневмотахометрія
- пікфлоуметрія
- пульсооксиметрія
- вимірювання артеріального тиску

2. Опорно-руховий апарат

Симптоми, синдроми та порушення:

- біль
- набряки
- порушення амплітуди руху
- зменшення м'язової сили та м'язова атрофія
- зменшення м'язової витривалості
- порушення рівноваги та координації
- порушення рухових функцій (присідання, хода, хода сходами, нахил тулуба, ротація тулуба, хапання, відштовхування та притягування, піднімання та перенесення та інші)

Засоби та методи обстеження у фізичній терапії:

- опитування
- спостереження
- антропометрія
- пальпація
- суглобова гра
- визначення інтенсивності та динаміки болю
- оцінювання активного та пасивного руху
- вимірювання амплітуди руху у суглобах (гоніометрія тощо)
- визначення м'язової сили (мануальне м'язове тестування, динамометрія тощо)
- визначення м'язової витривалості
- визначення рівноваги та координації
- оцінювання рухових функцій (присідання, хода, хода сходами, нахил тулуба, ротація тулуба, хапання, відштовхування та притягування, піднімання та перенесення та інші)
- оцінка стану кукси

3. Неврологічні розлади

Симптоми, синдроми та порушення:

- біль
- набряки
- парези та плегії
- м'язова атрофія
- порушення м'язового тону
- порушення амплітуди руху
- порушення чутливості
- порушення стану свідомості
- порушення когнітивних функцій
- порушення зорових функцій та сприйняття
- просторово-зорові порушення
- зменшення м'язової витривалості
- порушення рівноваги та координації
- порушення рухових функцій (присідання, хода, хода сходами, нахил тулуба, ротація тулуба, хапання, відштовхування та притягування, піднімання та перенесення та інші)

Засоби та методи реабілітаційного обстеження:

- опитування
- спостереження
- пальпація
- оцінювання рухливості суглобів
- визначення м'язової сили
- визначення рівня і локалізації чутливості
- тестування рефлексів
- визначення м'язового тону
- визначення м'язової витривалості
- оцінювання рівноваги та координації
- оцінювання довільних рухових функцій
тести, шкали для оцінки болю, рухових функцій та мобільності

Засоби та методи втручання фізичної терапії

Порушення діяльності серцево-судинної та дихальної систем

Засоби та методи:

- терапевтичні вправи
 - дихальні
 - загально-розвиваючі
 - аеробного характеру
 - на розтяг та розслаблення м'язів
- позиціонування
- дихальної гімнастики
- звукової гімнастики
- мануальні маніпуляційні втручання на грудній клітці
- масаж
- засоби загартування та водні процедури

Порушення діяльності опорно-рухового апарату

Засоби та методи:

- терапевтичні вправи:
 - на зменшення болю та набряку
 - на розвиток сили
 - на розвиток витривалості
 - на підтримку амплітуди руху
 - на гнучкість
 - на мобілізацію суглобів (суглобова гра)
 - на рівновагу
 - на координацію
- тренування рухових навичок та умінь (функціональне тренування: переміщення у ліжку, навички сидіння, переміщення поза межі ліжка, вставання, стояння, хода, користування допоміжними засобами для ходи та візком, користування протезами, самообслуговування та самогляд)
- позиціонування
- масаж
- постізометрична релаксація
- преформовані фізичні чинники:
 - тепло
 - холод
 - водні процедури
 - преформована електрична енергія

Порушення діяльності нервової системи

Засоби та методи:

- терапевтичні вправи
 - з опором (сила та витривалість)
 - на підтримку амплітуди руху
 - на розвиток/ відновлення гнучкості (розтяг/стретчинг)
 - на розвиток/ відновлення рівноваги
 - на розвиток/ відновлення координації
 - на розвиток/ відновлення дрібної моторики

- тренування рухових навичок та умінь (функціональне тренування: переміщення у ліжку, навички сидіння, переміщення поза межі ліжка, вставання, стояння, хода, користування допоміжними засобами для ходи та візком, користування ортезами, самообслуговування та самогляд)
- позиціонування
- дихальні вправи
- мануальні маніпуляції на грудній клітці
- масаж

Мінімально необхідне кадрове та матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу на другому (магістерському) рівні вищої освіти за спеціальністю 227 «Фізична терапія, ерготерапія»

Мінімальне обладнання кабінету доклінічної практики за спеціалізацією «Фізична терапія»: терапевтичні кушетки 120x200 см - 2 од; сходи різної висоти (5 см, 10 см, 15 см); паралельні регульовані бруси; мобільне дзеркало; милиці, палиці, ходунки; крісла колісні різного розміру та ступеню мобільності; еластичні джгути з опором різного ступеню; обтяжувачі на кінцівки і пальці; платформи та диски для тренування балансу, фітболи, тощо; мати, подушки, валики, напіввалики; велоергометр; степпер; гантелі; шведська стінка.

Мінімальне обладнання кабінету доклінічної практики за спеціалізацією «ерготерапія»: засоби для прийому їжі, особистої гігієни, одягання; приладдя для приготування їжі, ведення домашнього господарства; необхідне обладнання для гри та проведення різних видів дозвілля; технічні засоби пересування: палиці, милиці, ходунці, крісла-колісні; засоби соціально-побутової адаптації (помічні предмети для прийому та приготування їжі, одягання, особистої гігієни, ведення домашнього господарства); бажаною є наявність побудованої за принципами універсального дизайну кухні, туалетної та ванної кімнат.

Обладнання кабінету масажу: кушетки масажні з розрахунку 1 кушетка на 2-3 студентів в групі.

Мінімальне обладнання для навчання методам вимірювання структурних змін та порушених функцій організму:

- динамометри; пульсоксиметри; пінчметри; апарати для вимірювання тиску; пульсометри; каліпери; спірометри портативні – 2-3 примірники;
- гоніометри різних форм та розмірів; вимірювальні сантиметрові стрічки – з розрахунку один примірник на 2-3 студентів в групі;
- 10-метрова вимірювальна стрічка; ваги; ростомір – один примірник;
- спеціалізовані інструменти оцінки функціональної активності верхньої кінцівки;
- стандартизовані засоби скринінгу та оцінки когнітивного і психоемоційного стану людини.

Для забезпечення клінічних практик необхідно укласти договори про співробітництво із закладами охорони здоров'я (відповідно до Листа Міністерства охорони здоров'я України від 19 травня 2017 р. № 317/13808), соціального захисту тощо, що надають реабілітаційну допомогу в гострому, підгострому та довготривалому періодах. Обов'язковою є наявність у штаті означених закладів фізичних терапевтів та фахівців з ерготерапії, які виконують функції клінічного керівника/методиста, та трудових угод з ними. Кількість договорів та кадровий склад закладів охорони здоров'я має забезпечити проходження практики студентами із розрахунку 5-6 осіб на одного клінічного керівника/методиста.

